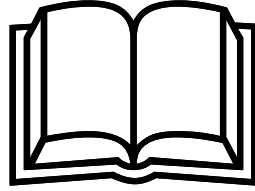

CURRICULUM & SYLLABUS M.A SANSKRIT

BOS DATE : 26.04.2010

M.A (SANSKRIT)

Year of Introduction : 1996

(Revised to semester system from 2010)

M.A (SANSKRIT)

It is recommended to introduce Choice Based Credit System (CBCS) for MA Sanskrit Programme from 2010 academic year. The regulations suggested are given under.

REGULATIONS

1. INTERPRETATION

- 1.1. The term M.A Sanskrit programme denotes MA degree in Sanskrit.
- 1.2. The term credit means one teaching period of one hour duration per week for one semester of 15 weeks.
- 1.3. The term CBCS means Choice based Credit System.
- 1.4. A course means a subject prescribed with classification and unit wise distribution commonly used in the sense of a paper.

2. Duration of the Programme : 2 years

3. Pattern : Semester

4. Eligibility : A pass in Sastri/B.A in Sanskrit of a recognized university or any bachelor's degree with working knowledge in Sanskrit.
(10 + 2 + 3 pattern)

5. Registration for courses :

- 5.1. A student has to enroll with the concerned teacher three days before commencement of classes.
- 5.2. Each teacher shall announce the credits he is supposed to offer for a particular semester before commencement of classes. The credits will be from Vedic Literature, Classical literature, Darśanas, Technical sciences of Sanskrit literature.

6. Structure of the programme

- 6.1. The M.A Sanskrit consists a set of
 - 6.1.1. Hard core courses
 - 6.1.2. Soft core courses

- 6.1.3. Soft skill courses (Not compulsory) and
6.1.4. Internship (Not compulsory)
6.2. A hard core course as well as soft core course may carry 5 credits each.
6.3. Soft skill course will be of 4 credits or according to the departments offering such courses.
6.4. An internship will possess 2 credits.

7. Passing of examination and grading.

7.1. Methodology :

Attendance of 90% and successful pass in the exam taken by the teacher will be necessary to earn the credit.

Individual faculty member will submit the names of the successful students along with the grade to the department. After compilation of credits of all students, the department will inform the same to examination section before commencement of theory examinations of each semester.

The grade and credits declared by department will be shown in mark sheet.

7.2. Based on the performance each student will be awarded a letter grade to each course.

Marks	Grades
90 to 100 Marks	Grade 'S'
80 to 89 Marks	Grade 'A'
70 to 79 Marks	Grade 'B'
60 to 69 Marks	Grade 'C'
55 to 59 Marks	Grade 'D'
50 to 54 Marks	Grade 'E'
Less than 50 Marks	Grade 'F'
Insufficient attendance	Grade 'I'
Withdrawn from course	Grade 'W'

7.3. A students who obtains less than 16 marks out of 40 in the university examination or is absent for the examination will be awarded grade F.

7.4. A student who earns a grade of S, A, B, C, D or E for a course is declared to have successfully completed that course and earned credits for that course. The student cannot repeat such a course.

- 7.5. A student who obtains letter grade 'F' in a course has to reappear for the examination in that course.
- 7.6. A student who obtains letter grade of I or W in a course has to reregister for and repeat the course.
- 7.7. The following grade points are associated with each letter grade for and repeat the point average and cumulative grade point average.
S-10; A-09; B-08; C-07; D-06; E-05; F-0
- 7.8. Course with grades I and W are not considered for calculation of grade point average or cumulative grade point average. F grade will be considered for computing GPA and CGPA.
- 7.9. GPA is the sum of the products of the number of credits of a course with the grade point scored in that course, taken over all the courses for the year/semester, divided by the sum of the number of credits for all courses taken in that year/semester. CGPA is similarly calculated considering all the courses taken from the time of admission.
- 7.10. Students who have secured a CGPA of more than 9.5 out of 10 will be awarded Distinction and those with 7.0 out of 10 shall be placed in First Class. Student whose CGPA is less than 5 will not be eligible for the award of the degree.

8. Question paper pattern for M.A (Sanskrit)

Internal assessment	=	60 Marks
External assessment	=	40 Marks

8.1. End Semester Examination

1. Object type questions of 1 mark	15 x 1	=	15 Marks
2. Short note type questions of 3 marks	5 x 3	=	15 Marks
3. Essay type questions of 5 marks	2 x 5	=	10 Marks
	Total	=	40 Marks

8.2. Internal assessment

1. Written test	-	15 marks
2. Objective type test	-	10 marks
3. Open book test	-	10 marks
4. Attendance	-	5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1

Less than 80 %		0
5. Assignment	-	10 marks
6. Students seminar	-	10 marks
Total	-	60 Marks
Passing Minimum for External	=	40 %
Passing minimum for aggregate	=	50 %

No passing minimum for internal assessment.

A candidate shall be declared to have passed the examination provided that he/she should have score a minimum of 50 % as aggregate.

SYLLABUS
M.A [SANSKRIT] - 1st YEAR - SEMESTER - I

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits
				Ex	In	
1	701.H10	Vedas & Upaniṣads 1. Vedic Literature - 3 credits (Vedas & Upaniṣads) 2 Selected Sūktas- Indra, Aśvini, Soma, Agni, Varuṇa., - 1 credit 3. Kathopaniṣad – (Text only) - 1 credit	3	40	60	5
2	702. H10	Grammar – I 1. Laghu siddhānta Kaumudī - (Samjñā to Curādi)	3	40	60	5
3	703. H10	Elements of Darśanas – I 1. Tarka Saṅgraha with Nyāyabodhinī -3 credits 2. Artha Saṅgraha – (Text only) -2 credits	3	40	60	5
4	704. H10	Poetics & Drama 1. Kāvyaḍarśa (I pariccheda) - 2 credits 2. Veṅiṣaṃhāra - 3 credits	3	40	60	5
5	705. S10	Selective Paper (Choice based credits)	3		100	5

M.A [SANSKRIT] - 1st YEAR - SEMESTER – II

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	706.H10	Linguistics & Literature 1. Linguistics - 3 credits 2. Classical Literature -2 credits (Epics & Kāvya)	3	40	60	5
2	707. H10	Grammar – II 1. Laghu Siddhānta Kaumudī Nijanta to Strī Pratyaya -3 credits 2. Kāraka Prakaraṇa of SiddhāntaKaumudī -2 credits	3	40	60	5
3	708. H10	Elements of Darśanas – II 1. Vedāntasāra (text only) -3 credits 2. Sāṅkhyakārikā (text only) -2 credits	3	40	60	5
4	709. H10	Mahābhāṣyam & Niruktam 1. Mahābhāṣyam (Paśpaśāhni kam) - 3 credits 2. Nirukta – Naighaṇṭuka kāṇḍa - 2 credits	3	40	60	5
5	710.S10	Selective Paper (Choice based credits)	3		100	5

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - III (SĀHITYA SPECIALIZATION)

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	711.SH10	Kuvalayānandam (with Vritti) (<i>Selected Alaṅkāras</i>)	3	40	60	5
2	712.SH10	Kāvyaṅprakāśa – 1-4 Chapters	3	40	60	5
3	713.SH10	Dhvanyāloka (1 & 2 Chapters)	3	40	60	5
4	714.SH10	Daśarūpakam	3	40	60	5
5	715.SS10	Selective Paper (<i>Choice based credits</i>)	3		100	5

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - IV (SĀHITYA SPECIALIZATION)

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	716.SH10	Nāṭya śāstram (<i>1st & 6th Chapters – with Abhinava Bhāratī</i>)	3	40	60	5
2	717.SH10	Kāvyaṅprakāśa – (5-9 Chapters)	3	40	60	5
3	718.SH10	Dhvanyāloka (3 & 4 Chapters)	3	40	60	5
4	719.SH10	Rasagaṅgādhara (<i>1st Āṅanam</i>)	3	40	60	5
5	720.SS10	Selective Paper (<i>Choice based credits</i>)	3		100	5

**M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - III (VYĀKARAṆA
SPECIALIZATION)**

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	711.VH10	Siddhānta Kaumudī 1. (Upto Strīpratyaya-prakaraṇa) - 4 credits 2. Praudha Manoramā (Saṃjñā & Paribhāṣā) - 1 credit	3	40	60	5
2	712.VH10	1. Siddhānta Kaumudī From Avyayībhāvasamāsa to Samāsāśrayavidhi -4 credit 2. Bhūṣaṇasāra (Lakārārthaparakaraṇam) -1 credit	3	40	60	5
3	713.VH10	1. Siddhānta Kaumudī Apatyaśaiśikaparakaraṇam (Kṛdanta Bhāga) - 2 credits 2. Paribhāṣenduśekhara (1-20 Paribhāṣas) - 3 credits	3	40	60	5
4	714.VH10	Mahābhāṣyam (2-5 Āhnikas)	3	40	60	5
5	715.VS10	Selective Paper (Choice based credits)	3		100	5

**M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - IV (VYĀKARAṆA
SPECIALIZATION)**

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	716.VH10	Laghu Śabdenduśekhara (Upto Pañca Sandhi)	3	40	60	5
2	717.VH10	Mahābhāṣyam (6-9 Āhnikas)	3	40	60	5
3	718.VH10	Vaiyākaraṇa Bhūṣaṇasāra (Dhātvartha, Subartha)	3	40	60	5
4	719.VH10	Vākyapadīyam (Sāadhanā samuddeśa)	3	40	60	5
5	720.VS10	Selective Paper (Choice based credits)	3		100	5

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER – III (NYĀYA SPECIALIZATION)

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	711.NH10	<u>Nyāya Bhāṣyam</u> (Prathamādhyāyaḥ)	3	40	60	5
2	712.NH10	<u>Pañcalakṣaṇī</u>	3	40	60	5
3	713.NH10	<u>Śaktivāda</u> (Upto Puspavantapadavicārah)	3	40	60	5
4	714.NH10	<u>Vutpattivāda</u> (Upto Abhedānvaya Bodha)	3	40	60	5
5	715.NS10	<u>Selective Paper</u> (Choice based credits)	3		100	5

M.A[SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - IV (NYĀYA SPECIALIZATION)

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	716.NH10	<u>Caturdaśalakṣaṇī</u> (Avataraṅgikā, Cakravartilakṣaṅgam)	3	40	60	5
2	717.NH10	<u>Praśasta Pādabhāṣyam with Kandalī</u> (1 Adhyāya)	3	40	60	5
3	718.NH10	<u>Hetvābhāsa Sāmānyanirukti (Atra Vadanti Kalpāntā)</u>	3	40	60	5
4	719.NH10	<u>Vyutpatti Vāda</u> (Lakarārthavicāra)	3	40	60	5
5	720.NS10	<u>Selective Paper</u> (Choice based credits)	3		100	5

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - III (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	711.AH10	Vedānta Paribhāṣā (Upto Āgamaparicheda)	3	40	60	5
2	712.AH10	Siddhāntaleśasaṅgraha (Sādhana Pariccheda)	3	40	60	5
3	713.AH10	Gītābhāṣyam (13 th Adhyāyaḥ)	3	40	60	5
4	714.AH10	Sūtrabhāṣyam (Upto Īkṣatyadhikaraṇam)	3	40	60	5
5	715.AS10	Selective Paper (Choice based credits)	3		100	5

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - SEMESTER - IV (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

S.No	Sub. Code	Subject	Duration of Exam in Hrs	Marks		Credits & Units
				Ex	In	
1	716.AH10	Vedānta Paribhāṣā (Avaśībhāga)	3	40	60	5
2	717.AH10	Īśāvāsyopaniṣad and Kathopaniṣad with Śāṅkara Bhāṣyam	3	40	60	5
3	718.AH10	Chāndogyopaniṣad (6 th Adhyāyaḥ)	3	40	60	5
4	719.AH10	Advaita Siddhi (Upto Pañcama mithyāttva)	3	40	60	5
5	720.AS10	Selective Paper (Choice based credits)	3		100	5

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	I
Sub Code	:	701.H10
Subject	:	<u>Vedas & Upaniṣads</u>
		1. Vedic Literature (<i>Vedas & Upaniṣads</i>) - 3 credits
		2 Selected Sūktas- <i>Indra, Aśvini, Soma, Agni, Varuṇa.</i> , - 1 credit
		3. Kaṭhōpaniṣad – (<i>Text only</i>) - 1 credit

Unit I

ऋग्वेदः यजुर्वेदः,

मन्त्राः-आरण्यकम् - प्रातिशाख्यम् - गह्यसूत्रम् - मण्डलम् -सूक्तम् - शाखाः

Unit II

सामवेदः, अथर्ववेदः

मन्त्राः-आरण्यकम् - प्रातिशाख्यम् - गह्यसूत्रम् - शाखाः

Unit III

उपनिषदः

ईश-केन-कठ-प्रश्न-मुण्ड-माण्डूक्य-ऐतरेय-तैत्तिरीय-छान्दोग्य-बृहदारण्यकोपनिषदः

Unit IV

इन्द्राश्विनीसोमाग्निवरुणसूक्तानि

Unit V

कठोपनिषत् (मूलमात्रम्)

Prescribed text

१. संस्कृतसाहित्येहासः, लोकमणिदाहालः, चौखम्पाप्रकाशकः, देहली
२. संस्कृतसाहित्येहासः, वेङ्कटरामः, आर्.एस्.ब्रदर्स, पालक्काडु

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	I
Sub Code	:	702. H10
Subject	:	Grammar – I <i>1. Laghu siddhānta Kaumudī - (Samjñā to Curādi)</i>

Unit I

संज्ञातः सन्धिपर्यन्तम्

Unit II

अजन्तान्नपुंसकं यावत्

Unit III

हलन्तादव्ययभागपर्यन्तम्

Unit IV

भूवादिः

Unit V

अदादितः चुरादिपर्यन्तम्

Prescribed text

१. लघुसिद्धान्तकौमुदी, हरेकान्तमिश्रः, भारतीयविद्याप्रकाशनम्,
देहली, २००१

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	I
Sub Code	:	703. H10
Subject	:	Elements of Darśanas - I
		1. <i>Tarka Saṅgraha with Nyāyabodhinī</i> -3 credits
		2. <i>Artha Saṅgraha – (Text only)</i> -2 credits

तर्कसङ्ग्रहः

Unit I

प्रत्यक्षखण्डात् अनुमानखण्डान्तो भागः

Unit II

उपमानखण्डात् शब्दखण्डं यावत्

Unit III

अयथार्थज्ञाननिरूपणतः अन्तपर्यन्तम्

अर्थसङ्ग्रहः

Unit IV

धर्मलक्षणतः अधिकारविधिनिरूपणान्तो भागः

Unit V

विधित्रयनिरूपणतः अन्तपर्यन्तम्

Prescribed text

१. तर्कसङ्ग्रहः, केदारनाथत्रिपाठीसम्पादनम्,
भारतीयविद्याप्रकाशनम्. वाराणसी
२. अर्थसङ्ग्रहः, श्रीनिवासशर्मसम्पादनम्, भारतीयविद्याप्रकाशनम्,
वाराणसी

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	I	
Sub Code	:	704. H10	
Subject	:	Poetics & Drama	
		1. <i>Kāvya-darśa (I pariccheda)</i>	- 2 credits
		2. <i>Veṅīsaṃhāra</i>	- 3 credits

काव्यादर्शः

Unit I

काव्यादर्शस्य सामान्यपरिचयः, मङ्गलाचरणम्, शास्त्रज्ञानस्योपयोगिता, काव्यशरीरलक्षणम्, मुक्तकादीनां महाकाव्याङ्गत्वम्, महाकाव्यपरिचयः, गद्यकाव्यस्वरूपं भेदौ च, मिश्रकाव्यनिरूपणम्, भाषाभेदनिरूपणम्, संस्कृतप्राकृतयोः परिचयः, प्राकृतस्य भेदाः, भाषाचतुष्टयस्य प्रयोजनस्थलम्, कथायाः भाषानिरूपणम्

Unit II

काव्यस्य भेदद्वयम्, दशगुणाः, वैदरभगौडमार्गयोः विवेचनम्, दश गुणानानं लक्षणोदाहरणानि च, यमकनिर्देशनम्, काव्यसम्पत्तेः हेतुनिरूपणम्, वागुपासनामहत्त्वम्।

वेणीसंहारः

Unit III

वेणीसंहारस्य सामान्यपरिचयः, वेणीसंहारस्य नाटकत्वम्, नाटकलक्षणम्, भट्टनारायणस्य सामान्यपरिचयः, वेणीसंहारे प्रथमाङ्कस्य परिचयः, मङ्गलाचरणम्, निर्वाणवैरिदहना (१.७), तथाभूतां दृष्ट्वा (१.११), मध्नामि कौरवशतम् (१.१५), चञ्चद्भुजभ्रमित .. (१.२१), चत्वारो (१.२५), द्वितीयाङ्कस्य परिचयः, आशस्त्रग्रहणात् (२.२) किं कण्ठे शिथिलीकृतो (२.९), लीलाशुकस्य (२.२३), दुशासनस्य (२.२८), अहो मुग्धत्वमबलायां

Unit IV

तृतीयाङ्कस्य कथासारः, शस्त्रज्वालावलीढ ३.७, अश्वत्थामा हत इति ३.११, श्रुत्वा वधं मम. २.१२ आचार्यस्य त्रिभुवनगुरोः (३.२०), तासत्त्व प्रणयवान् ३.३०, यो यः

शास्त्रं (३.३२), दैवायत्तं कुले जन्म (पृ १४४, वक्तुं सुकरमिदं दुष्क.. (३.४७),
चतुर्थाङ्कस्य परिचयः तस्यैव .. (४.८), अस्त्रग्रामविधौ कृती (४.१२), हत्वा
पार्थान् (४.१३), अद्वैवावां रणमुपगतौ (४.१५)

Unit V

वेणीसंहारे पञ्चमाङ्कस्य कथासारः शल्यानि व्यपनीय (५.१), उपक्रियमाणाभावे
किमुकरणेन (पृ २०४), न घटस्य कूपपाते रज्जुरपि तत (२०४), हीयमानाः
किल रिपोः (५.६), एकेनापि विनानुजेन (५.७), मयि कर्ण कर्णसुखदां
(५.१७), कृष्टा केशेषु कृत्स्ना (५.२९), षष्ठाङ्कस्य परिचयः पङ्के वा सैकते
(६.२), पूर्यन्तांसलिलेन (६.१२), को हि नाम भगवता (पृ २६४), न
युक्तमनभिवाद्य गुरुन् (पृ २७०), स कीचक निषूदनो (६.१८), येनासि तत्र
(६.२३), भूमौ क्षिप्तं शरीरम् (६.३९), कृष्टा येनासि राज्ञां (६.४१), विश्राम्य
नामकर्माणि (पृ २३०)

Prescribed text

१. काव्यादर्शः, जमुनापाठकसम्पादनम्, चौखम्पा कृष्णदास
एकादेमि, वाराणसी
२. वेणीसंहारम्, डा.रमाशङ्करत्रिपाठीसम्पादनम्,
मोतिलालबनारसीदाससम्पादनम्, देहली

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	II
Sub Code	:	706.H10
Subject	:	Linguistics & Literature
		1. Linguistics - 3 credits
		2. Classical Literature (Epics & Kāvya) -2 credits

Unit I

भाषाविज्ञानस्य परिचयः - भाषाविज्ञानस्य नामकरणम् - भाषाविज्ञानस्य परिभाषा - भाषाविज्ञानस्य शाखाः (Branches of linguistics) - भाषाविज्ञानम् एवं भाषाशास्त्रम् (Comparative Philology and linguistics)- भाषायाः परिभाषा - भाषायाः स्वरूपम् - भाषायाः उत्पत्तिः (Origin of the language) - भाषायाः परिवर्तनशीलता (Change of Language) - भाषापरिवर्तनस्य कारणानि

Unit II

भाषायाः वर्गीकरणम् (Classification of Languages) - आकृतिमूलकवर्गीकरणम् (Morphological) - पारिवारिकवर्गीकरणम् (Genealogical) - भारोपीय(Indo - European) परिवारस्य महत्त्वम् - भारोपीयपरिवारस्य शाखाः - केन्टुम्(Centum) - शतम्(śatam) - ध्वनिविज्ञानम् (Phonetics) - ध्वनिनियमाः (Phonetics Laws) - ग्रिम्स् नियमः(Grimm's law) - ग्राम्मेन् नियमः(Gramman's Law) - वेर्नेर् नियमः (Verner's Law)

Unit III

ध्वनिपरिवर्तनम् (Phonetic Change) - ध्वनिपरिवर्तनस्य कारणानि, पदविज्ञानम् (Morphology) - वाक्यविज्ञानम् (Syntax) - अर्थविज्ञानम् (Semantics) - भारतीया आर्यभाषा (Indo-Aryan Language) - वैदिकसंस्कृतम् एवं अवेस्ता - वैदिकसंस्कृतम् एवं लौकिकसंस्कृतम् - पालि एवं प्राकृतभाषा

Unit IV

आदिकविवाल्मीकेः परिचयः - रामायणस्य महत्त्वम् - रामायणमहत्त्वम् - रामायणस्य रचनाकालः - रामायणस्य कथासारः - रामायणे पात्रचित्रणम् - रामायणे प्रयुक्ताः अलङ्काराः, रसाः - रामायणस्य काव्यसैन्दर्यम् - महाभारतस्य स्वरूपम्, विकासश्च, महाभारतस्य रचनाकालः - महाभारतस्य प्रबन्धयोजना -

कथासारः - महाभारतस्य ऐतिहासिक-साहित्यकधार्मिक-सांस्कृतिकमहत्त्वम् -
महाभारतस्य सौन्दर्याभिव्यक्तिः - शिवरहस्यपरिचयः

Unit V

काव्यस्य लक्षणम्, तस्य भेदाः - श्रव्यकाव्यदृश्यकाव्ययो परिचयः,
गद्यपद्यचम्पूकाव्यानां सामान्यपरिचयः - गद्यकाव्यस्य भेदाः - कथा-आख्यायिकाश्च -
पद्यकाव्यस्य भेदाः - महाकाव्यखण्डकाव्यपरिचयः, महाकाव्यस्य लक्षणम्,
महाकाव्यादीनां परिचयः - दशरूपकानां परिचयः - प्रसिद्धकविपरिचयः - भासः -
अश्वघोषः - कालिदासः - माघः - भारविः - श्रीहर्षः - भवभूतिः - गुणाढ्यः -
बाणभट्टः - दण्डी - सुबन्धुः - जयदेवः

Prescribed text

1. भाषाविज्ञानम् एवं भाषाशास्त्रम् - डा.कपिलदेवद्विवेदी,
विश्वविद्यालयप्रकाशनम्, वाराणसी.
2. An introduction to comparative Philology, P.D.Gune
3. भाषाविज्ञानम्, भोलोनाथ तिवारी, १९७३
4. संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास, बलदेव उपाध्यायः,
उत्तरप्रदेशसंस्कृतसंस्थानम्
5. History of Classical Sanskrit, M. Krishnamacharyar, Motilal
Banarasidas, New Delhi

M.A[SANSKRIT]– I Year

Semester	:	II	
Sub Code	:	707. H10	
Subject	:	Grammar – II	
		1. <i>Laghu Siddhānta Kaumudī</i>	
		<i>Nijanta to Strī Pratyaya</i>	-3 credits
		2. <i>Kāraka Prakaraṇa of</i>	
		<i>SiddhāntaKaumudī</i>	-2 credits

लघुसिद्धान्तकौमुदी

Unit I

णिजन्तात् लकारार्थप्रक्रिया

Unit II

कृदन्ततः समासपर्यन्तम्

Unit III

तद्धितः स्त्रीप्रयत्ययश्च

सिद्धान्तकौमुदी

Unit IV

प्रथमीविभक्तिः चतुर्थीविभक्तिः

Unit V

पञ्चमीविभक्तिः सप्तमीविभक्तिपर्यन्तम्

Prescribed text

१. लघुसिद्धान्तकौमुदी, हरेकान्तमिश्रः, भारतीयविद्याप्रकाशनम्, नवदेहली, २००१
२. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, गिरिधरशर्मा चतुर्वेदी मोतिलालबनारसीदास्, नवदेहली, १९९७

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	II	
Sub Code	:	708. H10	
Subject	:	Elements of Darśanas – II	
		1. Vedāntasāra (text only)	-3 credits
		2. Sāṅkhyakārikā (text only)	-2 credits

वेदान्तसारः

Unit I

आदितः व्यष्टिसमष्टिनिरूपणपर्यन्तो भागः

Unit II

आत्मस्वरूपनिरूपणात् आरभ्य अहं ब्रह्मास्मि इति वाक्यार्थविश्लेषणपर्यन्तम्

Unit III

श्रवणमनननिधिध्यासननिरूपणात् आरभ्य अन्तपर्यन्तम्

साङ्ख्यकारिका

Unit IV

दुःखत्रयनिरूपणात् आरभ्य सूक्ष्मशरीरसाधनपर्यन्तम्

Unit V

धर्मादिफलवर्णनात् आरभ्य अन्तपर्यन्तम्

Prescribed text

१. वेदान्तसारः, नृसिंहसरस्वती, कृष्णदास अकादमी
2. साङ्ख्यकारिका, टि.जी.मयिन्कर, चौखम्बा प्रकाशनम्, वाराणसी

M.A[SANSKRIT]- I Year

Semester	:	II
Sub Code	:	709. H10
Subject	:	Mahabhāṣyam & Niruktam
		1. Mahābhāṣyam (<i>Paśpaśāhnikam</i>) - 3 credits
		2. Nirukta - Naighanṭuka kāṇḍa - 2 credits

महाभाष्यम् (पशुपशाह्निकम्)

Unit I

अथशब्दानुशासनमित्यारभ्य आनुषङ्गिकव्याकरणाध्ययनपर्यन्तम्

Unit II

शास्त्रनिर्माणरीतिमारभ्य ज्ञाने धर्मो उत प्रयोगे इति पर्यन्तम्

Unit III

व्याकरणाधिकारात् इति आरभ्य अह्निकसमाप्तिपर्यन्तम्

निरुक्तम्

Unit IV

समाम्नाय साम्नातः इति आरभ्य द्वितीयपादपर्यन्तम्

Unit V

तृतीयपादादारभ्य चतुर्थपादपर्यन्तम्

Prescribed text

1. महाभाष्यम्, प्रा. जयशङ्कर लाल त्रिपाठी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमि, वाराणसी, २००२
2. निरुक्तम्, चौखम्बा प्रकाशनम्, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	711.SH10
Subject	:	Kuvalayānandam (with Vritti) (<i>Selected Alankāras</i>)

Unit I

कुवलयानन्दस्य सामान्यपरिचयः, दीक्षिताणां परिचयः, मङ्गलाचरणम्, काव्येषु
अलङ्काराणां स्थानम्, अलङ्काराणां वर्गीकरणम्, उपमालङ्कारः,
रूपकालङ्कारः, भ्रान्त्यलङ्कारः, सन्देहालङ्कारः, उत्प्रेक्षालङ्कारः

Unit II

अतिशयोक्त्यलङ्कारः, तुल्ययोगितालङ्कारः, दीपकालङ्कारः, दृष्टान्तालङ्कारः,
निदर्शनालङ्कारः

Unit III

व्यतिरेकालङ्कारः, समासोक्त्यलङ्कारः, श्लेषालङ्कारः, अप्रस्तुतप्रशंसालङ्कारः,
व्याजस्तुत्यलङ्कारः

Unit IV

विभावनालङ्कारः, विशेषोक्त्यलङ्कारः, यथासङ्ख्यालङ्कारः, काव्यलिङ्गालङ्कारः,
अर्थान्तरन्यासालङ्कारः

Unit V

वक्रोक्त्यलङ्कारः, स्वभावोक्त्यलङ्कारः, रसवदलङ्कारः, अलङ्कारसंसृष्टिः,
सङ्करालङ्कारः

Prescribed text

१. कुवलयानन्दः, डी.भोलाशङ्करव्यासः, चैखम्बा विद्याभवन,
वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	712.SH10
Subject	:	Kāvya-prakāśa – 1-4 Chapters

Unit I

काव्यप्रकाशस्य सामान्यपरिचयः, अनुबन्धचतुष्टयम्, मङ्गलाचरणम्, काव्यप्रयोजनम्, काव्यहेतुः, काव्यस्य भेदाः, द्वितीयोल्लासस्य परिचयः, शब्दविवेचनम्, शब्दभेदाः, अभिधा, लक्षणा, व्यञ्जना, अर्थवैचित्र्यम्, तात्पर्यार्थः, अभिहितान्वयवादः, अन्विताभिधानवादः, सङ्केतार्थग्रहणम्

Unit II

उपाधिः, उपाधे चातुर्विध्यम्, यदच्छाशब्दे जातेरुपपादनम्, सङ्केतग्रहसम्बन्धे, नैयायिकानां मतम्, लक्षणाभेदाः, उपादानलक्षणा, लक्षणलक्षणा, शुद्धा गौणी, शुद्धागौण्ययोः सम्बन्धे, मम्मटस्या भिप्रायः, सारोपासाध्यवसाना लक्षणा

Unit III

अनुव्यवसायज्ञातयोर्भेदः, शाब्दीव्यञ्जनायामर्थस्य सहयोगः, आर्था व्यञ्जना, आर्थाव्यञ्जनायाः उदाहरणानि, ध्वनिभेदः, अविवक्षितविवक्षितान्यपरवाच्यध्वनी, रसध्वनिरूपनिष्पत्तिः, भावानां विवेचनम्, भरतमुनेः रससूत्रम्, उत्तपत्तिवादः, भुक्तिवादः, अभिक्तिवादः, अनुमितिवादः, रसस्यालौकिकता, शान्तरसविचारः

Unit IV

भक्तिरसः, वात्सल्यरसः, रसानां सुखदुःखरूपता, शृङ्गारः तस्य भेदाश्च, हास्यादीनां रसानामुदाहरणानि, व्यभिचारिभावानां नामग्रहणम्, रसाभासः, भावाभासादीनां निरूपणम्, संक्लृक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यध्वनिः, तद्भेदाश्च शब्दशक्तिमूलकः, वस्तुध्वनिः, अर्थशक्त्युद्भवध्वनेः तस्य द्वादश भेदाश्च. उभयशक्त्युद्भवध्वनिः तस्य उदाहरणम्

Unit V

सप्तदशध्वनिभेदानां पदवाक्यव्यङ्ग्यता, प्रबन्धेषु अर्थशक्त्युद्भवध्वनेः भेदाः, पदैकदेशरचनावर्णादिव्यङ्ग्यता, सम्भोगशृङ्गाररसस्य रसव्यञ्जकत्वम्, ध्वनिभेदानां सङ्करसंसृष्टिः, सङ्करसंसृष्टिभेदाः, ध्वनिसाङ्कर्यविवेचनम्, सङ्करसंस्त्योः उदाहरणम्, चतुर्थोल्लासस् उपसंहारः

Prescribed text

- काव्यप्रकाशः, डा. गजाननशास्त्री मुसल्लोकर्, कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	713.SH10
Subject	:	<u>Dhvanyāloka</u> (1 & 2 Chapters)

Unit I

ध्वन्यालोकपरिचयः, अलङ्कारशास्त्रस्य नामकरणम्, ध्वनिशब्दस्यार्थः, मङ्गलाचरणम्, मङ्गलपद्ये वस्त्वलङ्कारादिध्वनित्रयनिरूपणम्, अभाववादिनां मतम्, भक्तिवादिनामभिप्रायः, वाच्यप्रतीयमानयोः भेदः, प्रतीयमानार्थस्य वैशिष्ट्यम्

Unit II

योऽर्थः सहृदयश्लाघ्यः....., प्रतीयमानं पुनरन्यदेव. सरस्वती स्वादु तदर्थवस्तु, वेद्यते स तु काव्यार्थतत्त्वज्ञैः...., आलोकार्थी यथा दीपशिखायां, ध्वनिलक्षणम्, उपसर्जनीकृतस्वार्थौ काव्यविशेषाः, सूरिभिः कथिताः, समासोक्त्यादिषु ध्वनेः अभावः, ध्वनेः भेदाः, अविवक्षितवाच्यध्वनिः, विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिः, उभयोः उदाहरणम्

Unit III

भक्त्या बिभर्ति नैकत्वम्, शब्दो नैव, ध्वन्याभासः, अविवक्षितवाच्यध्वनेः द्वैविध्यम्, तदुदाहरणञ्च, विवक्षान्यपरवाच्यध्वनेः भेदाः, रसवदलङ्कारः, स ध्वनेविषयो मतः, रसवदलङ्कारस्य भेदौ

Unit IV

आनन्दवर्धनमतानुसारं गुणलक्षणम्, गुणभेदाः, श्रुतिदुष्टादयो दोषा, ध्वन्यात्मभूते शृङ्गारे यमकादिनिबन्धनम्, शृङ्गाररसप्रकाशने अलङ्कारनिवेशप्रकारः, शब्दशक्तिमूलध्वनिः

Unit V

अर्थशक्तिमूलध्वनिः, तदुदाहरणञ्च, शब्दशक्तिश्लेषमूलयोः भेदः, एवं वादिनि देवर्षौ, इत्युदाहरणे ध्वनेः आलोचनम्, सङ्केतकालमनसं - ध्वनिनिर्णयः, अर्थशक्तिमूलध्वनेःभेदौ, स्वतः सम्भवी, कविप्रढोक्तिसिद्धा, अलङ्कारान्तरस्यापि प्रतीतौ पक्षः, नास्यासौ गोचरो ध्वनेः, अलङ्कारध्वनीनामुदाहरणे, ध्वनिविचारः, ध्वन्याभासः, तत्पूर्णं ध्वनिलक्षणम्

Prescribed text

१. ध्वन्यालोकः, आचार्य जगन्नाथ पाठक्, चैखम्बा विद्या भवनम्,
वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	714.SH10
Subject	:	<u>Daśarūpakam</u>

Unit I

दशरूपकस्य सामान्यपरिचयः, दशरूपककर्तुः परिचयः, तत्र प्रतिपादिताः विषयाः, मङ्गलाचरणम्, रूपकपरिभाषा, वस्तुभेदः, अर्थप्रकृतयः, पञ्चावस्थाः, पञ्च सन्धयः, पञ्चसन्धीनामङ्गानि, पञ्च अर्थोपक्षेपकाः, उपसंहारः

Unit II

नायकस्य लक्षणम्, नायकस्य चत्वारः भेदाः, दक्षिणादीनां नायकानां लक्षणोदाहरणञ्च, नायकस्य सात्त्विकगुणाः, नायिकायाः लक्षणं भेदाश्च, स्वीया परकीयादिनायिकानां ग्रहणम्, वृत्तयः, कौशिकीत्यादिवृत्तीनां लक्षणम्, रूपके विविधपात्राणां संस्कृतप्राकृतादिभाषाप्रयोगः, पात्राणां सम्बोधनप्रकारः

Unit III

नाटके पूर्वरङ्गः, भारतीवृत्तेः प्ररोचनादयः भेदाः, प्रस्तावना, प्रस्तावनायाः भेदाः, वीथ्यङ्गानि, नाटकानामितिवृत्तम्, नायकानुचित इतिवृत्तांशस्य परित्यागः अङ्गविधानम्, नाटके वीरशृङ्गारयोः प्राधान्यम्, पात्राणां सङ्ख्याविचारः

Unit IV

नाटके पात्राणां प्रवेशनिर्हगमनविचारश्च, नाटिका, भाणप्रहसनादीनां विवेचनम्, रसविचाराः, विभावादीनां लक्षणानि, त्रयस्त्रिंशत् व्यभिचारिभावानां लक्षणोदाहरणानि, स्थायिभावाः, भावविरोधिनां विचारः, सामाजिकेषु रसोत्पत्तेः विचारः, रसास्वादप्रकारः

Unit V

रसवैरुद्ध्यं तन्निरासश्च अष्टानां रसानां परिचयः, शान्तरसस्य विचारः, शृङ्गारादीनां लक्षणोदाहरणञ्च, प्रीतिभक्त्यादीनां करुणेन्तर्भावविवेचनम्, उपसंहारः

Prescribed text

१. दशरूपकम्, डा. भोलाशङ्कर व्यास, चैखम्बा विद्याभवनम्, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	716.SH10
Subject	:	Nāṭya śāstram (1 st & 6 th Chapters – with Abhinava Bhāratī)

Unit I

नाट्यशास्त्रस्य परिचयः, भरतस्य परिचयः, प्रथमाध्याये चर्चिताः विषयाः,
नाट्योत्पत्तिः, मङ्गलाचरणम्, नाट्यवेदोत्पत्तिः, नाट्यमण्डपम्, इन्द्रध्वजमहोत्सवः,
नाट्यस्वरूपम्, रङ्गमञ्चे विविधदेवपूजनम्

Unit II

विघ्ननाशकजर्जरस्य वर्णनम्, विश्वकर्मणा नाट्यगृहस्य रचना, नाट्यगृहे
संरक्षकदेवनां नामानि, प्रेक्षागृहस्य स्वरूपम्, प्रेक्षागृहम्, भेदाः, लक्षणञ्च,
भूमिविभागः

Unit III

नाट्यशास्त्रे षष्ठाध्यायस्य परिचयः, मुनिभिः रसविषयप्रवृत्तिविचारः, रससूत्रम्, रसानां
सङ्ख्या, स्थायिभावानां विचारः, सञ्चारीभावाः, सात्त्विकभावाः, अभिनयः,
अभिनयस्य चातुर्विध्यम्, धर्मी, वृत्तयः, प्रवृत्तेः, स्वरूपम्, सिद्धयः

Unit IV

सप्तस्वरविवेचनम्, आतोद्यविचारः आतोद्यस्य प्रकाराः, ध्रुवा विभेदः, रससूत्रस्योपरि
वादचतुष्टयम्, रसभावयोः सम्बन्धः, मूलभूताः चतू रसाः, रसानां वर्णनिरूपणम्,
रसानां अधिदेवताः, शृङ्गारादिनवरसानां विभावादिविचारः, हास्यरसः तस्य षड्भेदाश्च

Unit V

करुणरसस्य विभावादिविचारः, रौद्ररसाः, वीररसाः, भयानकबीभत्सरसौ,
अद्भुतरसः, उद्भुतरसस्य प्रभेदद्वयम्, शान्तरसनिरूपणम्, उपसंहारः

Prescribed text

१. नाट्यशास्त्रम्, गोदावरीवासुदेव केट्कर्, परिमल् प्रकाशनम्, देहली

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	717.SH10
Subject	:	Kāvyaṣṛakāṣā – (5-9 Chapters)

Unit I

काव्यप्रकाशे पञ्चमोल्लाससङ्गतिः, गुणीभूतकाव्यविवेचनम्, गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य अष्टौ भेदाः, अर्थान्तरसङ्क्रमितवाच्यस्य अगूढता, अत्यन्ततिरस्कृतिवाच्यस्यागूढता, मध्यमकाव्यस्वरूपम्, रसाभासादिषु अभावाङ्गताविचारः, गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य ४९, भेदाः, ध्वनिकाव्यस्य ५१ भेदाः, व्यञ्जनायाः अपरिहार्यता

Unit II

लक्षणामूलध्वनौ व्यञ्जनायाः अनिवार्यता, व्यञ्जनायाः आवश्यकता, श्रुतिलिङ्गादिषु प्रामाणानां चर्चा, कालिदासकाव्येषु नित्यानित्यदोषविचारः, सङ्ख्यास्वरूपादिभिः वाच्यव्यङ्ग्ययोर्भेदः, चित्रकाव्यनिरूपणम्, चित्रकाव्यस्य भेदद्वयम्

Unit III

दोषलक्षणम्, दोषप्रकारविचारः, पदगतदोषाणां लक्षणोदाहरणानि, पदांशगतदोषाणां लक्षणोदाहरणम्, वाक्यगतदोषाः, वाक्यमात्रगताः दोषाः, अर्थगतदोषाः, अर्थगतदोषाणां यथास्थानं समाधानम्, रसदोषविचारः, रसदोषाणां त्रयोदश भेदाः, रसदोषाणां यथास्थानं समाधानम्

Unit IV

गुणालङ्कारयोः वैधर्म्यम्, गुणप्रकारनिरूपणम्, माधुर्यादयः त्रयो गुणाः, वामनमम्मटदशगुणवादखण्डनम्, माधुर्यादिगुणत्रयाणां अभिव्यञ्जकवर्णाः, वर्णसङ्घटना

Unit V

शब्दालङ्कारविवेचनम्, शब्दालङ्काराणां भेदाः, वक्रोक्तिः तद्भेदाश्च, अनुप्रासः तस्य भेदाः, वृत्तिविचारः, यमकालङ्कारनिरूपणम्, यमकस्य भेदाः, श्लेषविचारः, श्लेषस्य भेदविचारः, चित्रालङ्कारविवेचनम्, पुनरुक्तवदाभासः तद्भेदाश्च, उपसंहारः

Prescribed text

- काव्यप्रकाशः, डा. गजाननशास्त्री मुसल्लोकर्, कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	718.SH10
Subject	:	<u>Dhvanyāloka</u> (3 & 4 Chapters)

Unit I

तृतीयोद्योतस्य विषयचर्चा, अविवक्षितवाच्यस्य अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यध्वनेः पदप्रकाशता, विवक्षितान्यपरवाच्यस्य अनुरणनरूपव्यङ्गे पदप्रकाशता, वर्णपदादिषु असंलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यध्वनिः, वर्णानां रसद्योतकत्वस्य उपपादनम्, सङ्घटनायाः स्वरूपम्

Unit II

प्रबन्धस्य रसादिव्यञ्जकत्वे निबन्धनम्, सुप्तिङ्वचनादिषु अलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यद्योतनम्, न्यक्कालो ह्यमेन,, ध्वनिनिरूपणम्, रसविरोधितत्त्वानि, रसविरोधः, परिहारः, शृङ्गाररसे विरोधाविरोधनिरूपणम्, रसादीनां विरोधाविरोधविवेचनम्,

Unit III

गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्यनिरूपणम्, चित्रकाव्यविवेचनम्, चित्रकाव्यस्य भेदाः, सङ्कसंसृष्टितः ध्वनेः अनन्तप्रकारत्वम्, रीतिविवेचनम्

Unit IV

शब्दतत्त्वाश्रयः, अर्ततत्त्वाश्रयवृत्तीनां प्रकाशनम्, ध्वनिद्वाराकविप्रतिभायाः आनन्त्यम्, अत्यन्ततिरस्कृतवाच्याश्रयेण वाण्याः नवत्वम्,

Unit V

विवक्षितान्यपरवाच्यद्वारा कविवाण्यां नूतनत्वप्रतिपादनम्, महाभारते अङ्गीरसविचारः, चतुर्थोद्योते संवादः, संवादस्य त्रैविध्यम्, सदृशपदार्थप्रतिपादनेऽपि काव्ये नवत्वम्

Prescribed text

१. ध्वन्यालोकः, आचार्य जगन्नाथ पाठक्, चैखम्बा विद्या भवनम्, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (SĀHITYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	719.SH10
Subject	:	Rasagaṅgādhara (1 st Ānanam)

Unit I

रसगङ्गाधरस्य परिचयः, पण्डितराजस्य परिचयः, रसगङ्गाधरे प्रथमाननस्य विषयाः
मङ्गलाचरणम्, काव्यप्रयोजनम्, काव्यलक्षणविचारः, काव्यलक्षणस्य परिष्कारः,
काव्यहेतुविचारः

Unit II

निःशेषच्युतचन्दनम्.. इत्यत्र ध्वनिविचारः, अप्पय्यदीक्षितस्य रसलक्षणविचारः,
रसस्वरूपनिरूपणम्, इतिहासादीनां स्थायिभावानां लक्षणानि

Unit III

शृङ्गारादिरसविचारः, शृङ्गारभेदौ, हास्यरसः, करुणरसः, शान्तरसविचारः, रौद्ररसः,
वीररसः, वीरस्य चत्वारः भेदाः, भयानकरसः, अब्दुतरसः, रसदोषनिरूपणम्

Unit IV

गुणनिरूपणम्, तत्र श्लेषगुणः, प्रसादगुणाः, समता, माधुर्यम्, सुकुमारता,
अर्थव्यक्तिः, उदारता, क्रोधः, क्रान्तिः, समाधिः दशगुणानां लक्षणोदाहरणानि च,
गुणानां व्यञ्जकवर्णाः, सामान्यतो वर्णनीयरचनानिरूपणम्

Unit V

भावध्वनिनिरूपणम्, रसाभासनिरूपणम्, भावशान्त्यादिनिरूपणम्,
संलक्ष्यक्रमध्वनिनिरूपणम्

Prescribed text

१. रसगङ्गाधरः, केदार नाथ ओझा, सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः,
वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARANA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	711.VH10
Subject	:	Siddhānta Kaumudī
		1. (Upto Strīpratyaya-prakaraṇa) - 4 credits
		2. Prauḍha Manoramā (Saṃjñā & Paribhāṣā)– 1 credit

Unit I

संज्ञाप्रकरणतः पञ्चसन्धिप्रकरणपर्यन्तम्

Unit II

अजन्तान्तभागः

Unit III

हलन्तान्तभागः

Unit IV

अव्ययप्रकरणतः स्त्रीप्रकरणपर्यन्तम्

Unit V

संज्ञा परिभाषा च (प्रौढमनोरमा)

Prescribed text

१. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, गिरिधरशर्मा चतुर्वेदी
मोटिलालबनारसीदास्, नवदेहली, १९९७

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARAṆA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	712.VH10
Subject	:	1. Siddhānta Kaumudī From Avyayībhāvasamāsa to Samāsāśrayavidhi -4 credit
		2. Bhūṣaṇasāra (Lakārārthaprakaraṇam) -1 credit

Unit I

अव्ययीभावसमासतत्पुरुषसमासौ

Unit II

बहुव्रीहिसमासः

Unit III

द्वन्द्वसमासात्समासान्तप्रत्ययपर्यन्तम्

Unit IV

समासाश्रयविधिः

Unit V

लकारार्थप्रकरणम् (भूषणसारः)

Prescribed text

1. भूषणसारः, श्रीहरिवल्लभः, चैखम्बा संस्कृतप्रतिष्ठानम्, देहली
२००५
2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, गिरिधरशर्मा चतुर्वेदी
मोटिलालबनारसीदास्, नवदेहली, १९९७

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARANA SPECIALIZATION)

Semester	:	III	
Sub Code	:	713.VH10	
Subject	:	1. Siddhānta Kaumudī	
		Apatyaśaiśikaparakaraṇam (Kṛdanta Bhāga)	– 2 credits
		2. Paribhāṣenduśekhara	
		(1-20 Paribhāṣas)	– 3 credits

Unit I

शैषिकप्रकरणम्

Unit II

कृदन्तभागः

Unit III

परिभाषेन्दुशेखरः (१-१०)

Unit IV

परिभाषेन्दुशेखरः (११-१६)

Unit V

परिभाषेन्दुशेखरः (१७-२०)

Prescribed text

१. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, गिरिधरशर्मा चतुर्वेदी
मोटिलालबनारसीदास्, नवदेहली, १९९७
२. परिभाषेन्दुशेखरः, श्रीसदाशिवशास्त्री, चौखम्बा
संस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, २००१

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARANA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	714.VH10
Subject	:	Mahābhāṣyam (2-5 Āhnikas)

Unit I

द्वितीयाह्निकम्

Unit II

तृतीयाह्निकम्

Unit III

चतुर्थाह्निकम्

Unit IV

पञ्चमाह्निकम् (आद्यन्तवदेकस्मिन्निति सूत्रपर्यन्तम्)

Unit V

तरप्तमपौ खः इति आरभ्य आह्निकान्तपर्यन्तम्

Prescribed text

1. महाभाष्यम्, प्रा. जयशङ्कर लाल् त्रिपाठी, चैखम्बा कृष्णदास अकादमि, वाराणसी, २००२

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARANA SPECIALIZATION)

Semester : IV
Sub Code : 716.VH10

Subject : Laghu Śabdenduśekhara (Upto Pañca Sandhi)

Unit I

संज्ञाप्रकरणम्

Unit II

परिभाषाप्रकरणम्

Unit III

अच्सन्धिप्रकरणम्

Unit IV

हल्सन्धिप्रकरणम्

Unit V

विसर्गस्वादिप्रकरणम्

Prescribed text

१. लघुशब्देन्दुशेखरः, भैरवमिश्रः, नरहरिशस्त्रिसम्पादनम्, चैखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, वाराणसी, २००१

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARANA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	717.VH10
Subject	:	<u>Mahābhāsyam (6-9 Āhnikas)</u>

Unit I

षष्ठाह्निकम्

Unit II

सप्तमाह्निकम्

Unit III

अष्टमाह्निकम्

Unit IV

नवमाह्निके अदर्शनं लोपः इति आरभ्य अलोन्त्यात्पूर्वं उपधा इति पर्यन्तम्

Unit V

तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्येति सूत्रात् आरभ्य आह्निकसमाप्तिपर्यन्तम्

Prescribed text

1. महाभाष्यम्, प्रा. जयशङ्कर लाल त्रिपाठी, चैखम्बा कृष्णदास अकादमि, वाराणसी, २००२

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARAṆA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	718.VH10
Subject	:	<u>Vaiyākaraṇa Bhūṣaṇasāra</u> (<i>Dhātvartha, Subartha</i>)

Unit I

मङ्गलाचरणादारभ्य किं कार्यं पचनीयम् (कारिका १-९)

Unit II

सर्वनामाव्ययहीनमित्यारभ्य यदि पक्षेपि वक्तव्यर्थ इति पर्यन्तम् (कारिका १०-१८)

Unit III

अविग्रहादित्यारभ्य प्रकरणसमाप्तिपर्यन्तम्

Unit IV

आश्रयोऽवधिरुद्देश्य इति आरभ्य तृतीयाविभक्तिपर्यन्तम्

Unit V

अवधिपञ्चम्यर्थः इति आरभ्य प्रकरणपरिसमाप्तिं यावत्

Prescribed text

१. भूषणसारः, श्रीहरिवल्लभः, चैखम्बा संस्कृतप्रतिष्ठानम्, देहली
२००५

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR - (VYĀKARAṆA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	719.VH10
Subject	:	<u>Vākyapadiyam</u> (<i>Sādhana samuddeśa</i>)

Unit I

1-33 कारिका:

Unit II

34-66 कारिका:

Unit III

67-99 कारिका:

Unit IV

100-132 कारिका:

Unit V

133-167 कारिका:

Prescribed text

१. वाक्यपदीयम् (प्रकीर्णकाण्डम्), रघुनाथशर्मसम्पादितम्,
सम्पूर्णानन्दविश्वविद्यालयः, वाराणसी, २०००

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	711.NH10
Subject	:	<u>Nyāya Bhāṣyam</u> (Prathamādhyāyaḥ)

Unit I

आदितः प्रत्यक्षलक्षणपदप्रयोजनपर्यन्तम्

Unit II

मनसः इन्द्रियत्वनिरूपणात् आरभ्य अपवर्गस्वरूपविचारपर्यन्तम्

Unit III

संशयलक्षणतः निर्णयलक्षणपर्यन्तम्

Unit IV

वादलक्षणतः कालातीतलक्षणपर्यन्तम्

Unit V

छलसामान्यलक्षणतः निग्रहस्थाननिरूपणपर्यन्तम्

Prescribed text

१. न्यायभाष्यम्, ढुण्डिराजशास्त्रिसम्पादनम्, चौखम्बापर्काशनम्, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester : III
Sub Code : 712.NH10
Subject : Pañcalaksanī

Unit I

प्रथमलक्षणान्तम्

Unit II

द्वितीयलक्षणान्तम्

Unit III

तृतीयलक्षणान्तम्

Unit IV

चतुर्थलक्षणान्तम्

Unit V

पञ्चमलक्षणादारभ्य अन्तपर्यन्तम्

Prescribed text

१. पञ्चलक्षणी, एन्.एस्.रामानुजताताचार्यसम्पादनम्, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, देहली

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	713.NH10
Subject	:	Śaktivāda (<i>Upto Puṣpavantapadavicārah</i>)

Unit I

आदितः वाच्यवाचकभाववदन्ति इत्येतदन्तम्

Unit II

यस्तु ज्ञाने पदानां शक्तिः इति ग्रन्थतः क्रोडपत्रान्तम्

Unit III

वस्तुतस्तु शक्त्या इत्यादिग्रन्थतः सामान्यकाण्डान्तम्

Unit IV

आकाशपदशक्तिनिरूपणतः धेनुपदशक्तिनिरूपणान्तम्

Unit V

पुष्पवन्तपदशक्तिनिरूपणम्

Prescribed text

1. शक्तिवादः, हरनाथमिश्रसम्पादनम्, चौखम्बा प्रकाशनम्, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	714.NH10
Subject	:	<u>Vutpattivāda</u> (Upto Abhedānvaya Bodha)

Unit I

आदितः स्वप्रकृतिकत्वविचारान्तः

Unit II

केचित्तु धातोरिव घञन्तस्यापि पाकादौ शक्तिरित्यन्तः

Unit III

भेदान्वयबोधादारभ्य अत्र केचित् इति पर्यन्तम्

Unit IV

अत्र केचिदिति मतखण्डनमारभ्य यत्तु दधि पश्य इत्यन्तो भागः

Unit V

अन्तिमपर्यन्तो भागः

Prescribed text

1. गूढार्थतत्त्वालोकसहितः व्युत्पत्तिवादः, श्री.कीर्त्यानन्दझा, कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	716.NH10
Subject	:	<u>Caturdaśalakṣaṇī</u> (<i>Avataraṇikā</i> , <i>Cakravartilakṣaṇam</i>)

Unit I

आदितः एवं दलान्तेपि इति ग्रन्थव्याख्यानपर्यन्तम्

Unit II

रूपादिसामान्याभावे साध्ये इत्यादिग्रन्थतः प्रथमलक्षणपर्यन्तम्

Unit III

द्वितीयस्वलक्षणम्

Unit IV

प्रथमद्वितीयचक्रवर्तिलक्षणम्

Unit V

तृतीयचक्रवर्तिलक्षणम्

Prescribed text

1. चतुर्दशलक्षणी, एन्.एस्.रामानुजताताचार्यसम्पादनम्,
राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम्, देहली

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	717.NH10
Subject	:	Praśasta Pādabhāṣyam with Kandaī (1 Adhyāya)

Unit I

आदितः समवायनिरूपणपर्यन्तम्

Unit II

पदार्थसाधर्म्यवैधर्म्यनिरूपणात् आरभ्य द्रव्यसाधर्म्यवैधर्म्यनिरूपणपर्यन्तम्

Unit III

द्रव्यपदार्थनिरूपणान्तम्

Unit IV

रूपलक्षणनिरूपणतः परिमाणलक्षणनिरूपणपर्यन्तम्

Unit V

पृथक्त्वलक्षणनिरूपणतः आरभ्य बुद्धिलक्षणनिरूपणपर्यन्तम्

Prescribed text

1. प्रशस्तपादभाष्यम्, दुर्गाधर झा, सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	718.NH10
Subject	:	Hetvābhāsa Sāmānyanirukti (Atra Vadanti Kalpāntā)

Unit I

आदितः साक्षात्कारकल्पनान्तम्

Unit II

साध्यव्याप्यहेतुमानपक्षसाध्यवान् इति ग्रन्थतः प्रथमलक्षणान्तम्

Unit III

द्वितीयलक्षणात् आरभ्य अव्यापकविषयताशून्यत्वपर्यन्तम्

Unit IV

विशिष्टद्वयाघटितत्वनिरूपणतः न च चतुष्टयान्तम्

Unit V

जगदीशकल्पात् आरभ्य अत्र वदन्ति निरूपणान्तम्

Prescribed text

1. सामान्यनिरुक्तिः. श्रीमद्वासीपरमहंसहरिनामसम्पादनम्, साधुवेला
आश्रमप्रकाशनम्, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (NYĀYA SPECIALIZATION)

Semester : IV
Sub Code : 719.NH10
Subject : Vyutpatti Vāda (*Lakarārthavicāra*)

Unit I

लट्, लिट्, लृट् लकाराः

Unit II

लृट् लोट्, लङ् लकाराः

Unit III

लृङ् लकारः

Unit IV

आशिषि लुङ् लकारः, भूते लुङ्लकारः

Unit V

विधिलिङ् लकारः - विध्यर्थविचारः

Prescribed text

1. गूढार्थतत्त्वालोकसहितः व्युत्पत्तिवादः, श्री.कीर्त्यानन्दझा, कृष्णदास अकादमी, वाराणसी

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	711.AH10
Subject	:	<u>Vedānta Paribhāṣā</u> (<i>Upto Āgamapariṣheda</i>)

Unit I

तदुक्तं विवरणे अन्तःकरणवृत्तौ ज्ञानत्वोपचारात् इति यावत्

Unit II

समवायाऽसिद्ध्या ब्रह्मभिन्ननिखिलप्रपञ्चस्य इत्यारभ्य उपाधित्वमपि निरसनीयम्।

Unit III

ईश्वरसाक्षि तु मायोपहितं चैतन्यं यावत्

Unit IV

स्वप्नगजादयः साक्षात् मायापरिणामाः

Unit V

अनुमानोपमानपरिच्छेदौ

Prescribed text

1. वेदान्तपरिभाषा, धर्मराजाध्वरी, जीवानन्दविद्यासागरव्याख्या, पङ्कजपब्लिकेषन्स, २००३
2. वेदान्तपरिभाषा, धर्मराजाध्वरी, प्रकाशाख्यहिन्दीव्याख्यायुता, चैखम्बा विद्याभवनम्, वाराणसी, १९८३

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	712.AH10
Subject	:	<u>Siddhāntaleśasaṅgraha</u> (<i>Sādhana Pariccheda</i>)

Unit I

कर्मणां विविदिषाविद्यफलकत्वविचारमारभ्य त्रैवर्णिकस्य
विद्यार्थकर्माधिकारनिरूपणपर्यन्तम्

Unit II

शूद्रस्य विद्यार्थकर्माधिकाराभावप्रतिपादनमारभ्य क्षत्रियवैशययोः
श्रवणाद्यधिकारविचारान्तम्

Unit III

अमुख्याधिकारिकृतश्रवणादिप्रतिपादनम् आरभ्य ब्रह्मसाक्षात्कारे करणविचारान्तम्

Unit IV

ब्रह्मज्ञानस्य शाब्दापरोक्षत्वविचारम् आरभ्य अज्ञाननिवर्तकनिरूपणान्तम्

Unit V

ब्रह्मज्ञानविनाशकविचारः

Prescribed text

1. सिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, अप्पैयदीक्षितेन्द्राः, कृष्णालङ्कारव्याख्या,
चैखम्बाशसंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, १९८९

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	713.AH10
Subject	:	<u>Gītābhāṣyam</u> (13 th Adhyāyah)

Unit I

प्रथमात् सप्तमश्लोकपर्यन्तम्

Unit II

अष्टमात् चतुर्दशश्लोकपर्यन्तम्

Unit III

पञ्चदशादारभ्य एकविंशतिश्लोकपर्यन्तम्

Unit IV

द्वाविंशतितः अष्टाविंशतिश्लोकपर्यन्तम्

Unit V

एकोनत्रिंशत्तमादारभ्य चतुस्त्रिंशत्तमश्लोकपर्यन्तम्

Prescribed text

1. गीताभाष्यम्, शङ्करभगवत्पादाः, ए.जी.कृष्णवारियरस्य आङ्ग्लव्याख्या, श्रीरामकृष्णमठः, १९८३

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	III
Sub Code	:	714.AH10
Subject	:	Sūtrabhāṣyam (<i>Upto Īkṣatyadhikaraṇam</i>)

Unit I

जिज्ञासाधिकरणम्

Unit II

जन्माद्यधिकरणम्

Unit III

शास्त्रयोनित्र्वाधिकरणम्

Unit IV

समन्वयाधिकरणम्

Unit V

ईक्षत्यधिकरणम्

Prescribed text

1. ब्रह्मसूत्रभाष्यम्, शङ्करभगवत्पादाः, भामतिप्रभृतिनवव्याख्या, मेट्रो पालिटन् प्रिण्टिङ् अण्ड् पब्लिषिङ्, कोलकत्ता, १९३३

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	716.AH10
Subject	:	<u>Vedānta Paribhāṣa (Avaśiṣṭabhāṣā)</u>

Unit I

आगमपरिच्छेदादारम् क तर्हि वाक्यैकवाक्यता इति ग्रन्थभागं यावत्

Unit II

ननूक्तरीत्या अधिकरणेन्द्रियसन्निकर्षस्थले इति यावत्

Unit III

आद्यं त्रयं ब्रह्मरूपं जगद्रूपं ततो द्वयम् इति यावत्

Unit IV

इन्द्रियाजन्यविषयगोचरापरोक्षान्तःकरणवृत्त्यवस्था इति यावत्

Unit V

अन्तिमं यावत्

Prescribed text

1. वेदान्तपरिभाषा, धर्मराजाध्वरी, जीवानन्दविद्यासागरव्याख्या, पङ्कजपब्लिकेषन्स, २००३
२. वेदान्तपरिभाषा, धर्मराजाध्वरी, प्रकाशाख्यहिन्दीव्याख्यायुता, चैखम्बा विद्याभवनम्, वाराणसी, १९८३

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	717.AH10
Subject	:	<u>Íśāvāsyopaniṣad and Kathopaniṣad</u> with Śāṅkara Bhāṣyam

Unit I

ईशावास्योपनिषत् । कठोपनिषदि प्रथमाध्याये प्रथमवल्ली

Unit II

कठोपनिषदि प्रथमाध्याये द्वितीयवल्लीन्तम्

Unit III

कठोपनिषदि प्रथमाध्याये तृतीयवल्ली

Unit IV

कठोपनिषदि द्वितीयाध्याये प्रथमवल्ली

Unit V

कठोपनिषदि द्वितीयाध्याये द्वितीयतृतीयवलयौ

Prescribed text

1. ईशावास्योपनिषत्, शङ्करभाष्यसहितम्, मोतिलाल बनारसीदास, देहली, १९६४
२. कठोपनिषत्, शङ्करभाष्यसहितम्, गीताप्रेस, गोरखपुर

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	718.AH10
Subject	:	<u>Chāndogyopanisad (6th Adhyāyah)</u>

Unit I

आदितः चतुर्थखण्डान्तः

Unit II

५, ६, ७ खण्डाः

Unit III

८, ९, १० खण्डाः

Unit IV

११, १२, १३ खण्डाः

Unit V

१४, १५, १६ खण्डाः

Prescribed text

1. छान्दोग्योपनिषत्, शङ्करभाष्यसहितम्, गीताप्रेस, गोरखपुरम्

M.A [SANSKRIT] IInd YEAR (ADVAITA VEDĀNTA SPECIALIZATION)

Semester	:	IV
Sub Code	:	719.AH10
Subject	:	<u>Advaita Siddhi</u> (Upto Pañcama mithyāttva)

Unit I

आदितः पक्षतावच्छेदकविचारान्तः

Unit II

प्रपञ्चमिथ्यात्वनिरूपणम्

Unit III

द्वितीयमिथ्यात्वनिरूपणम्

Unit IV

तृतीयमिथ्यात्वनिरूपणम्

Unit V

चतुर्थपञ्चममिथ्यात्वनिरूपणम्

Prescribed text

1. अद्वैतसिद्धिः, मधुसूदनसरस्वती, बलभद्रव्याख्या, परिमल पब्लिकेषन्स, देहली १९८२

Duration : 2 years
 Pattern : Non-semester
 Eligibility : A pass in Sastri or B.A in Sanskrit
 with specialization in Sahitya of a recognized university

ACHARYA [M.A]- SAHITYA – I Year

S.No	Sub. Code	Subject	Hours/week	Duration of Exam	Marks		Credits/Units
					Ex	In	
1	AS0811	Nāṭya Śāstram (6,7 Adhyāyas) Vakrōkti Jīvitam (I unmēṣa)	5	3	40	60	5
2	AS0612	Kāvya Prakāśa (1-6 Ullāsa)	5	3	40	60	5
3	AS0613	Venisamharam	5	3	40	60	5
4	AS0914	Dhvanyālōka	5	3	40	60	5
5	AS0815	Naiṣadhīya Caritam (5,6 cantos), Nīlakaṇṭhaviājaya (I chapter)	5	3	40	60	5

S.No	Sub. Code	Subject	Hours/week	Duration of Exam	Marks		Credits/Units
					Ex	In	
1	AS0621	Daśa Rūpakam	5	3	40	60	5
2	AS0622	Rasa Gaṅgādharah (1 Chapter)	5	3	40	60	5
3	AS0623	Kāvya Prakāśa (7-10 Ullāsa)	5	3	40	60	5
4	AS0824	Harṣacaritam (1-4 chapters)	5	3	40	60	5
5	AS0925B	Sāhitya Śāstra Itihāsa & Project	5	3	40	60	5

Question paper pattern for Acharya (M.A) (Sahitya)
(Other than AS0925A)

Internal assessment	=	60 Marks
External assessment	=	40 Marks

Theory Examination

1. Five short type questions of 2 marks	5 x 2	=	10 Marks
2. Four Short note type questions of 5 marks	4 x 5	=	20 Marks
3. One Essay type questions of 10 marks	1 x 10	=	10 Marks
	Total	=	40 Marks

Internal assessment

1. Written test	-	15 marks
2. Objective type test	-	10 marks
3. Open book test	-	10 marks
4. Attendance	-	5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1
Less than 80 %	0

5. Assignment	-	10 marks
6. Students seminar	-	10 marks

Passing Minimum for External	=	40 %
Passing minimum for aggregate	=	50 %

No passing minimum for internal assessment.

A candidate shall be declared to have passed the examination he/she should have score a minimum of 50 % in each paper of which 40 % should be internal.

- For First Class with Distinction : 80 % and above aggregate in one sitting.
- For First Class 60 % and above aggregate
- For Second Class 55 % and above
- For Third Class 50 % and above

Question paper pattern for AS0925A

Internal assessment = 60 Marks
External assessment = 40 Marks

Theory Examination

1. Thirty objective type questions of 1 marks 20 x 1 = 20 Marks
2. Eight Short type questions of 3 marks 5 x 3 = 15 Marks
3. One Essay type questions of 7 marks 1 x 5 = 05 Marks
Total = 40 Marks

Internal assessment

1. Written test - 15 marks
2. Objective type test - 10 marks
3. Open book test - 10 marks
4. Attendance - 5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1
Less than 80 %	0

5. Assignment - 10 marks
6. Students seminar - 10 marks

Passing Minimum for External = 40 %
Passing minimum for aggregate = 50 %

No passing minimum for internal assessment.

Sub Code : AS0811
Subject : Nāṭya Śāstram (6,7 Adhyāyas)
Vakrōkti Jīvitam (I unmēṣa)

Unit I

रसाध्यायः

Unit II

भावशब्दनिर्वाचनाद् स्थायिभावनिरूपणपर्यन्तम्

Unit III

व्यभिचारिभावाः, सात्त्विकसञ्चारिभावानां रसोपयोगित्वम्, रसभावव्यवस्था च

Unit IV

वक्रोक्तिजीविते मङ्गलाचरणात् रीतितारतम्यं यावत्

Unit V

रीतितारतम्यात् प्रथमोन्मेषान्तं यावत्

Sub Code : AS0612
Subject : Kāvya Prakāśa (1-6 Ullāsa)

Unit I
प्रथमोल्लासः

Unit II
द्वितीयतृतीयोल्लासौ

Unit III
चतुर्थोल्लासौ

Unit IV
पञ्चमोल्लासः

Unit V
षष्ठोल्लासः

Sub Code : AS0613
Subject : Venisamharam

Unit I

नाट्यशास्त्रस्येतिहासः-वेणीसंहारनाटकस्य सामान्यपरिचयः-नाटकस्य रचयितुः
परिचयः, कालश्च, प्रथमोऽङ्कः

Unit II

द्वितीयतृतीयाङ्कौ

Unit III

चतुर्थाङ्कः

Unit IV

पञ्चमोऽङ्कः

Unit V

षष्ठोऽङ्कः

Sub Code : AS0914
Subject : Dhvanyālōka

Unit I

ध्वन्यालोकस्य सामान्यपरिचयः - ध्वनिशब्दार्थविवेचनम् - ध्वन्यालोकस्य
मङ्गमपद्यम् तत्र ध्वनिनिरूपणम् - ध्वन्यभाववादिनां ध्वनिविषयकमतमालोचनम्

Unit II

वाच्यप्रतीयमानयोः भेदाः - प्रतीयमानार्थस्य महत्त्वम् - ध्वनिकाव्यस्य
लक्षणम् - ध्वनेः सामान्यभेदाः

Unit III

अविवक्षितवाच्यध्वनेः भेदाः उदाहरणानि च - रसादेः ध्वनित्वम् -
रसवदलङ्कारः - गुणविचारः

Unit IV

ध्वनौ रसाक्षिप्तरूपेण अलङ्काराणां निरूपणम् - शब्दशक्तिमूलध्वनिः,
अर्थशक्तिमूलध्वनिः, उभयशक्तिमूलध्वनिः उदाहरणानि च - अलङ्कारान्तरप्रतीतौ
तत्परत्पाभावे ध्वनिव्यपदेशाभावः - प्रतीयमानार्थस्य अस्फुटत्वे ध्वन्याभावः - ध्वनेः
उपसंहारः

Unit V

ध्वनेः भेदद्वये पदवाक्यप्रकाशयोः विवेचनम् - सङ्घटनाविवेचनम् -
सुप्तिङ्गादिना असंलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यस्य प्रतिपादनम् - रसविरोधितत्त्वानि -
गुणीभूतव्यङ्ग्यविवेचनम् - चित्रकाव्यनिरूपणम्

Unit VI

ध्वनिना कविप्रतिभायाः आनन्त्यम् - सम्बादः तस्य त्रैविध्यम् - महाभारते
अङ्गिरसविवेचनम्

Sub Code : AS0815
Subject : Naiṣadhīya Caritam (5,6 cantos),
Nīlakaṇṭhaviājaya (I chapter)

Unit I

नैषधीयचरितस्य तत्कर्तुश्च परिचयः, पञ्चमसर्गात् १ - ५० श्लोकाः

Unit II

पञ्चमसर्गात् ५१-११८ श्लोकाः

Unit III

पञ्चमसर्गात् ११९-१३८, षष्ठसर्गात् १-४८ श्लोकाः

Unit IV

षष्ठसर्गात् ४९-११८ श्लोकाः

Unit V

नीलकण्ठविजयचम्पूपरिचयः, प्रथमाध्यायः

Sub Code : AS0621
Subject : Daśa Rūpakam

Unit I

रूपकसाहित्यस्य परिचयः प्रथम रूपकभेदश्च

Unit II

प्रथमप्रकाशे रूपकभेदात् प्रकाशान्तभागः

Unit III

द्वितीयप्रकाशः

Unit IV

तृतीयप्रकाशः

Unit V

चतुर्थप्रकाशः

Sub Code : AS0622
Subject : Rasa Gaṅgādharaḥ (1 Chapter)

Unit I

रसगङ्गाधरस्य तत्कर्तुश्च परिचयः, काव्यलक्षणम् - काव्यभेदाः -
रसस्वरूपविवेचनम्

Unit II

भरतसूत्रव्याख्यानम् - रससङ्ख्या - स्थायिभावाः - रसभेदाः

Unit III

रसदोषाः - गुणनिरूपणम् - शब्दगुणाः - अर्थगुणाश्च

Unit IV

गुणव्यञ्जिका रचना - रचनादोषाः - भावध्वनिनिरूपणम् - भावलक्षणम् -
भावसङ्ख्या - व्यभिचारिभावाः

Unit V

देवादिविषया रतिः - रसाभासः - भावाभासः - भावशान्तिः - भावोदयः -
भावसन्धिः - भावशबलता - असंलक्ष्यक्रमध्वनिनिरूपणम्

Sub Code : AS0623
Subject : Kāvya Prakāśa (7-10 Ullāsa)

Unit I

दोषसामान्यलक्षणमारभ्य निर्हेतोरदुष्टत्वपर्यन्तम्

Unit II

निर्हेतोरदुष्टत्वादारभ्य सप्तमोल्लासान्तान्तम्

Unit III

अष्टम नवमोल्लासौ

Unit IV

दशमोल्लासे उपमालङ्कारादारभ्य व्याजस्तुतिं यावत्

Unit V

व्याजस्तुतिमारभ्य ग्रन्थान्तं यावत्

Sub Code : AS0824
Subject : Harṣacaritam (1-4 chapters)

Unit I

गद्यकाव्यस्येतिहासः, हर्षचरितपरिचयः, बाणभट्टपरिचयश्च

Unit II

प्रथमाध्यायः

Unit III

द्वितीयाध्यायः

Unit IV

तृतीयाध्यायः

Unit V

चतुर्थाध्यायः

Sub Code : AS0925A
Subject : Introduction to Computers & NLP

Unit – I

Introduction to Information Technology

Introduction to computers : Classification of computers – Block diagram –
Memory – I/O devices – Introduction to operating systems : Microsoft Windows –
Linux – Number & Character representation, ASCII, Unicode, Fonts

Unit – II

Introduction to Office automation

Documents Editor - Creating, Editing, Saving document – Formatting text –
Headers and footers – Tables – Mail merge.

Powerpoint presentation : Creating Viewing, editing saving
presentation – Tool bar
Spread sheets : Worksheets – Formatting – Functions – Charts
Database : Up to creating forms and queries

Unit – III

Creating and editing manuscript and pagemaker documents –
designing, ILEAP
Browser – Email and other applications
Web design
Introduction to HTML

Unit – IV

PROGRAMMING LANGUAGES

1. Language syntax & semantics
2. Logic – AND, OR & NOT – Boolean
3. Commands
4. Data structures
5. Loops
6. Text manipulation

Unit – V

Introduction to Natural Language processing

What is NLP?

Goals of NLP

History of NLP

Current trends and resources of NLP, Introduction to Sanskrit tools

Unit – VI

Advanced concepts of NLP

1. Morphology – generations & word analysis
2. Pre-parsing process – POS tagging – Chunker
3. Parsing

Sub Code : AS0925B
Subject : Sāhitya Śāstra Itihāsa & Project

Unit I

साहित्यशास्त्रविभागः - नाट्यशास्त्रम् - भरतमुनिः

Unit II

रससम्प्रदायः - रीतिसम्प्रदायः - वक्रोक्तिसम्प्रदायः - ध्वनिसम्प्रदायः -
औचित्यसम्प्रदायः

Unit III

भामहः - दण्डी - वामनः - रुद्रटः - आनन्दवर्धनः

Unit IV

हेमचन्द्रः - जगन्नाथः - मम्मटः - विश्वनाथः - भोजः - धनञ्जयः - विद्याधरः

Unit V

अलङ्कारशास्त्रम् - जयदेवः - अप्पैयदीक्षितेन्द्रः - चम्पूकाव्यानि

ACHARYA [M.A]- VYAKARANA – I Year
ACHARYA [M.A]- VYAKARANA – I Year

S.No	Sub. Code	Subject	Hours/week	Duration of Exam	Marks		Credits/ Units
					Ex	In	
1	AV0811	Siddhānta Kaumudī (Up to Avyaya)	5	3	40	60	5
2	AV0612	Siddhānta Kaumudī (From Bhvādi(20 Marks) to Curādi (20 Marks))	5	3	40	60	5
3	AV0913	Praudha Manoramā (Upto Pañca Sandhi)	5	3	40	60	5
4	AV0914	Vaiyākaraṇabhuūṣaṇasāra (Dhātvarthanirṇya(30 Marks) + Lakārārtha Prakarana (10 Marks))	5	3	40	60	5
5	AV0815	Prākṛtaprakāśa (1 – 12 paricchēda)	5	3	40	60	5

ACHARYA [M.A]- VYAKARANA – II Year

S.No	Sub. Code	Subject	Hours/week	Duration of Exam	Marks		Credits/ Units
					Ex	In	
1	AV0721	Siddhānta Kaumudī (Strīpratayaya to Samasa)	5	3	40	60	5
2	AV0822	Siddhānta Kaumudī (Nijanta(30 marks) and Pūrvakṛdanta(70 marks))	5	3	40	60	5
3	AV0923	Mahābhāṣyam (4-6 Āhnikas)	5	3	40	60	5
4	AV0624	Paribhāṣēndusēkhara (50 Paribhāṣas from starting)	5	3	40	60	5
5	AV0925A	Introduction to computers & NLP	5	3	40	60	5
	AV0925B	Vyākaraṇa Śāstra Itihāsa & Project					

Note :

AV0925A & AV0925B will be optional papers for II Year.

Question paper pattern for Acharya (M.A) (Navya Vyakarana)
(Other than AV0925A)

Internal assessment = 60 Marks
 External assessment = 40 Marks

Theory Examination

1. Five short type questions of 2 marks	5 x 2	=	10 Marks
2. Four Short note type questions of 5 marks	4 x 5	=	20 Marks
3. One Essay type questions of 10 marks	1 x 10	=	10 Marks
	Total	=	40 Marks

Internal assessment

1. Written test	-	15 marks
2. Objective type test	-	10 marks
3. Open book test	-	10 marks
4. Attendance	-	5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1
Less than 80 %	0

5. Assignment	-	10 marks
6. Students seminar	-	10 marks

Passing Minimum for External	=	40 %
Passing minimum for aggregate	=	50 %

No passing minimum for internal assessment.

A candidate shall be declared to have passed the examination he/she should have score a minimum of 50 % in each paper of which 40 % should be internal.

- For First Class with Distinction : 80 % and above aggregate in one sitting.
- For First Class 60 % and above aggregate
- For Second Class 55 % and above
- For Third Class 50 % and above

Question paper pattern for AV0925A

Internal assessment	=	60 Marks
External assessment	=	40 Marks

Theory Examination

1. Thirty objective type questions of 1 marks	20 x 1	=	20 Marks
2. Eight Short type questions of 3 marks	5 x 3	=	15 Marks
3. One Essay type questions of 7 marks	1 x 5	=	05 Marks
Total		=	40 Marks

Internal assessment

1. Written test	-	15 marks
2. Objective type test	-	10 marks
3. Open book test	-	10 marks
4. Attendance	-	5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1
Less than 80 %	0

5. Assignment	-	10 marks
6. Students seminar	-	10 marks

Passing Minimum for External	=	40 %
Passing minimum for aggregate	=	50 %

No passing minimum for internal assessment.

A candidate shall be declared to have passed the examination he/she should have score a minimum of 50 % in each paper of which 40 % should be internal.

ACHARYA [M.A] – VYAKARANA – I Year

Sub Code : AV0811
Subject : Siddhānta Kaumudī (Up to Avyaya)

Unit I

संज्ञाप्रकरणतः परिभाषाप्रकरणपर्यन्तम्

Unit II

अजन्तपुलिङ्गप्रकरणम्

Unit III

अजन्तस्त्रीलिङ्गतः अजन्तनपुंसकलिङ्गपर्यन्तम्

Unit IV

हलन्तपुलिङ्गप्रकरणम्

Unit V

हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणतः अव्ययप्रकरणपर्यन्तम्

Sub Code : AV0612
Subject : Siddhānta Kaumudī
(From Bhvādi(30 Marks) to Curādi (30 Marks))

Unit I

भ्वादि

भूसत्तायामित्यारभ्य टु ओश्च गतिवृद्धयोः इत्यन्तम् ।

Unit II

अदादि - जुहोत्यादि

अद भक्षणे इत्यारभ्य जुहोत्यादौ गास्तुतौ पर्यन्तम्

Unit III

दिवादि-स्वादि

दिवु-क्रीडाविजिगीष... इत्यारभ्य दाश ष्ट हिंसायाम् इत्यन्तम्

Unit IV

तुदादि-तबादि-रुधादि-क्र्यादि

तुद व्यथने इत्यारभ्य मह उपादाने पर्यन्तम्

Unit V

चुरादि

चुर स्तेये सत्यापपाग इत्यारभ्य समाप्तिपर्यन्तम्

Sub Code : AV0913
Subject : Praudha Manoramā (Upto Pañca Sandhi)

Unit I

संज्ञापरिभाषाप्रकरणे

Unit II

अच्सन्धौ प्रादूहोढोढ्यैर्ष्येषु पर्यन्तम् (तेन सह)

Unit III

अच्सन्धौ अन्तादिवच्च इत्यारभ्य प्रकृतिभावप्रकरणान्तम्

Unit IV

हल्सन्ध्यारभ्य विसर्गसन्ध्यन्तम्

Unit V

स्वादिसन्धिः

Sub Code : AV0914
Subject : Vaiyākaraṇabhuṣaṇasāra
(Dhātvarthanirṇya(50 Marks) +
Lakārārtha Prakarana (10 Marks))

Unit I

वैयाकरणभूषणसारस्य उपक्रमः तथा कौण्डभट्टस्य परिचयः

Unit II

भूषणकारिका १ : २

Unit III

कारिका ३-१०

Unit IV

कारिका ११-२१

Unit V

लकारार्थनिर्णयः

Sub Code : AV0815
Subject : Prākṛtaprakāśa (1 – 12 paricchēda)

Unit I

ग्रन्थकारपरिचयः

Unit II

शब्दपरिचयः

Unit III

धातुपरिचयः (रूपम्)

Unit IV

स्वरवर्णपरिवर्तनम्

Unit V

व्यञ्जनवर्णपरिवर्तनम्

Sub Code : AV0721
Subject : Siddhānta Kaumudī (Strīpratyaya to Samasa)

Unit I

स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम्

Unit II

कारकप्रकरणम्

Unit III

अव्ययीभावसमासतः तत्पुरुषसमासपर्यन्तम्

Unit IV

बहुव्रीहिसमासतः समासाश्रयविधिप्रकरणपर्यन्तम्

Unit V

तद्धितप्रकरणम्

Sub Code : AV0822
Subject : Siddhānta Kaumudī (Nijanta(30 marks) and
Pūrvakṛdanta(70 marks))

Unit I

णिजन्तसन्नन्तप्रकरणे

Unit II

यङ्प्रकरणम्

Unit III

कृत्यप्रकरणम्

Unit IV

पूर्वकृदन्ते ण्वुल्वृचावित्यारभ्य क्तवतूनिष्ठापर्यन्तम्

Unit V

क्तवतूनिष्ठां इत्यारभ्य कर्तरि चर्षिदेवतयोः इति ग्रन्थसमाप्तपर्यन्तम्

Sub Code : AV0923
Subject : Mahābhāṣyam (1-5 Āḥnikas)

Unit I

व्याकरणभाष्यस्य परिचयः, प्रथमाह्निकम्

Unit II

द्वितीयाह्निकम्

Unit III

तृतीयाह्निकम्

Unit IV

चतुर्थाह्निकम्

Unit V

पञ्चमाह्निकम्

Sub Code : AV0624
Subject : Paribhāṣeṇduśēkhara (50 Paribhāṣas from starting)

Unit I

द्भव्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्न हि सन्देहादलक्षणम्बद्ध इत्यारभ्य
द्भभाव्यमानोऽप्युकारः सवर्णान् गृह्णातिबद्धपर्यन्तम्।

Unit II

वर्णाश्रये नास्ति प्रत्ययलक्षणम् इत्यारभ्य 'पदाङ्गाधिकारे तस्य च तदन्तस्य च'
पर्यन्तम्

Unit III

'व्यपदेशिवदेकस्मिन्' इत्यारभ्य 'विकरणेभ्यो बलीयान्' इत्यभिव्याप्य

Unit IV

'पशन्नित्यं बलवदि' इत्यारभ्य 'अर्थकृतबहिरङ्गत्वानाश्रयण' पर्यन्तम्

Unit V

'संज्ञाकृतबहिरङ्गत्वानाश्रयण'मारभ्य 'न सिच्यन्तरङ्गमस्ती'ति ग्रन्थपर्यन्तम्

Sub Code : AV0925A
Subject : Introduction to Computers & NLP

Unit – I

Introduction to Information Technology

Introduction to computers : Classification of computers – Block diagram –
Memory – I/O devices – Introduction to operating systems : Microsoft Windows –
Linux – Number & Character representation, ASCII, Unicode, Fonts

Unit – II

Introduction to Office automation

Documents Editor - Creating, Editing, Saving document – Formatting text –
Headers and footers – Tables – Mail merge.

Powerpoint presentation : Creating Viewing, editing saving
presentation – Tool bar
Spread sheets : Worksheets – Formatting – Functions – Charts
Database : Up to creating forms and queries

Unit – III

Creating and editing manuscript and pagemaker documents –
designing, ILEAP
Browser – Email and other applications
Web design
Introduction to HTML

Unit – IV

PROGRAMMING LANGUAGES

7. Language syntax & semantics
8. Logic – AND, OR & NOT – Boolean
9. Commands
10. Data structures
11. Loops
12. Text manipulation

Unit – V

Introduction to Natural Language processing
What is NLP?
Goals of NLP
History of NLP
Current trends and resources of NLP, Introduction to Sanskrit tools

Unit – VI

Advanced concepts of NLP

4. Morphology – generations & word analysis
5. Pre-parsing process – POS tagging – Chunker
6. Parsing

Sub Code : AV0925B
Subject : Vyākaraṇa Śāstra Itihāsa & Project

Unit I

पाणिनिकात्यायनपतञ्जलिपरिचयः

Unit II

भर्तृहरिकैटयपरिचयः

Unit III

जयादित्यवामनजिनेन्द्रबुद्धिहरदत्तपरिचयः

Unit IV

रूपावतारप्रक्रियाकौमुदीपरिचयः, सिद्धान्तकौमुदीकारः

Unit V

कौण्डभट्ट-नागेशभट्ट-वरदराजपरिचयः

ACHARYA (NAVYA NYAYA)

Duration : 2 years
 Pattern : Non-semester
 Eligibility : A pass in Sastri or B.A in Sanskrit with specialization in Nyaya of a recognized university

ACHARYA [M.A]- NAVYA NYAYA – I Year

S.No	Sub. Code	Subject	Hours/week	Duration of Exam	Marks		Credits/Units
					Ex	In	
1	AN0611	Dinakarīyam – Anumānakhaṇḍam, Pañcalakṣaṇī	5	3	40	60	5
2	AN0612	Caturdaśalakṣaṇī Gadādhari (1,2 Svalakṣṇē and Khaṇḍana Grantha	5	3	40	60	5
3	AN0713	Siddhānta Lakṣaṇam	5	3	40	60	5
4	AN0614	Pakṣatā Gadādhari (Upto Sārvabhauma Lakṣaṇa)	5	3	40	60	5
5	AN0715	Vutpatti Vadah (Upto Dvitiyā Kāraka Pratamā khaṇḍah)	5	3	40	60	5

ACHARYA [M.A]- NAVYA NYAYA – II Year

S.No	Sub. Code	Subject	Hours/week	Duration of Exam	Marks		Credits/Units
					Ex	In	
1	AN0621	Avayavāḥ Gadādhariyāḥ	5	3	40	60	5
2	AN0622	Sāmānya Nirukti (Gadādhariyā)	5	3	40	60	5
3	AN0623	Śaktivādaḥ Sāmānya Viśēṣa Kāṇḍah	5	3	40	60	5
4	AN0724	Vyutpattivādaḥ (From Dvitiyā Kāraka Pratamā khaṇḍah to Saptami Karaka)	5	3	40	60	5
5	AN0925A	Introduction to computers & NLP	5	3	40	60	5
	AN0925B	Nyāya Śāstra Itihāsa & Project					

Note :

AN0925A & AN0925B will be optional papers for II Year.

Question paper pattern for Acharya (M.A) (Navya Nyaya)
(Other than AN0925A)

Internal assessment	=	60 Marks
External assessment	=	40 Marks

Theory Examination

1. Five short type questions of 2 marks	5 x 2	=	10 Marks
2. Four Short note type questions of 5 marks	4 x 5	=	20 Marks
3. One Essay type questions of 10 marks	1 x 10	=	10 Marks
	Total	=	40 Marks

Internal assessment

1. Written test	-	15 marks
2. Objective type test	-	10 marks
3. Open book test	-	10 marks
4. Attendance	-	5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1
Less than 80 %	0

5. Assignment	-	10 marks
6. Students seminar	-	10 marks

Passing Minimum for External	=	40 %
Passing minimum for aggregate	=	50 %

No passing minimum for internal assessment.

A candidate shall be declared to have passed the examination he/she should have score a minimum of 50 % in each paper of which 40 % should be internal.

- For First Class with Distinction : 80 % and above aggregate in one sitting.
- For First Class 60 % and above aggregate
- For Second Class 55 % and above
- For Third Class 50 % and above

Question paper pattern for AN0925A

Internal assessment	=	60 Marks
External assessment	=	40 Marks

Theory Examination

1. Thirty objective type questions of 1 marks	20 x 1	=	20 Marks
2. Eight Short type questions of 3 marks	5 x 3	=	15 Marks
3. One Essay type questions of 7 marks	1 x 5	=	05 Marks
Total		=	40 Marks

Internal assessment

1. Written test	-	15 marks
2. Objective type test	-	10 marks
3. Open book test	-	10 marks
4. Attendance	-	5 marks

Attendance percentage	Marks
100 %	5
95 %	4
90 %	3
85 %	2
80 %	1
Less than 80 %	0

5. Assignment	-	10 marks
6. Students seminar	-	10 marks

Passing Minimum for External	=	40 %
Passing minimum for aggregate	=	50 %

No passing minimum for internal assessment.

A candidate shall be declared to have passed the examination he/she should have score a minimum of 50 % in each paper of which 40 % should be internal.

ACHARYA [M.A] – NAVYA NYAYA – I Year

Sub Code : AN0611
Subject : Dinakarīyam – Anumānakhaṇḍam, Pañcalakṣaṇī

Unit I

दिनकरीयानुमानखण्डः

Unit II

पञ्चलक्षणीग्रन्थारम्भप्रभृति द्वितीयलक्षणे केचित्तु
साध्यात्मकाभावनिरूपितप्रतियोगिता..पर्यन्तम्

Unit III

केचित्तु साध्यात्मकाभावनिरूपितप्रतियोगिता..प्रभृति द्वितीयलक्षणसमाप्तिं यावत्

Unit IV

तृतीयलक्षणप्रभृति..... चतुर्थलक्षणखण्डनं यावत्

Unit V

चतुर्थलक्षणखण्डनप्रभृति...पञ्चमलक्षणसमाप्तिं यावत्

Sub Code : AN0612
Subject : Caturdaśalakṣaṇī Gadādhari (1,2 Svalakṣṇē and Khaṇḍana Grantha

Unit I

ग्रन्थारम्भतः परे तु रीत्या अतः एव इति ग्रन्थावतरणं यावत्

Unit II

परे तु रीत्या अत एव इति ग्रन्थावतरणं यावत् इत्यारभ्य एवं दलान्तरेपि इति
ग्रन्थपर्यन्तम्

Unit III

एवं दलान्तरेपि इति प्रभृति.. प्रथमस्वलक्षणखण्डनपर्यन्तम्

Unit IV

प्रथमस्वलक्षणखण्डनमारभ्य द्वितीयलक्षणसमाप्तिं यावत्।

Unit V

खण्डनग्रन्थः

Sub Code : AN0713
Subject : Siddhānta Lakṣaṇam

Unit I

मणौ सिद्धान्तलक्षणम्

Unit II

यद्रूपविशिष्टेत्यस्य प्रयोजनम्

Unit III

दण्ड्यादौ साध्ये परम्परासम्बद्धदण्डत्वादेः साध्यतावच्छेदकम्

Unit IV

मिश्रमतानुसारेण प्रतियोग्यसमानाधिकरणदलप्रयोजनम्

Unit V

त्रेधाविकल्पविमर्शः

Sub Code : AN0614
Subject : Pakṣatā Gadādhārī (Upto Sārvabhauma Lakṣaṇa)

Unit I
संशयपक्षत्

Unit II
सिद्धान्तपक्षता

Unit III
साधकमानपदार्थनिष्कर्षः

Unit IV
पक्षतायां मिश्रमतम्

Unit V
सार्वभौममतानुसारेण पक्षतानिष्कर्षः

Sub Code : AN0715
Subject : Vutpatti Vadah (Upto Dvitiyā Kāraka Pratamā khaṇḍaḥ)

Unit I

आरम्भतः स्तोकं पचतीति पर्यन्तम्

Unit II

स्तोकं पचतीत्यारभ्य राजपुरुषवादं यावत्

Unit III

राजपुरुषवादसमाप्तिं यावत्

Unit IV

प्रत्ययाश्च विभक्तिकृत्तद्धितादिभेदेन इत्यारभ्य प्रथमाकारसमाप्तिं यावत्

Unit V

द्वितीयाकारकप्रभृति प्रथपरिच्छेदसमाप्तिं यावत्

Sub Code : AN0621
Subject : Avayavāḥ Gadādhariyāḥ

Unit I

न्यायलक्षणान्तम्

Unit II

दीधित्युक्तप्रथमलक्षणान्तम्

Unit III

दीधितिकारोक्तद्वितीयावयवलक्षणान्तम्

Unit IV

प्रतिज्ञालक्षणे मिश्रमतान्तम्

Unit V

प्रतिज्ञालक्षणे मिश्रमतानन्तरमवशिष्टभागान्तम्

Sub Code : AN0622
Subject : Sāmānya Nirukti (Gadādhariyā)

Unit I

साक्षात्कारकल्पान्तम्

Unit II

यथार्थपदसार्थक्यान्तम्

Unit III

प्रथमलक्षणसमाप्तिपर्यन्तम्

Unit IV

विशिष्टद्वयाऽघटितत्वान्तम्

Unit V

विशिष्टान्तराघटितत्वप्रभृति न च चतुष्टयान्तम्

Sub Code : AN0623
Subject : Śaktivādaḥ Sāmānya Viśeṣa Kāṇḍaḥ

Unit I

आरम्भतः क्रोडपत्रं यावत्

Unit II

क्रोडपत्रात् पुष्पवन्तपदशक्तिपर्यन्तम्

Unit III

पुष्पवन्तपदशक्तिप्रभृति अथ सामान्यतः वक्तृबुद्धिविषयतावच्छेदक...पर्यन्तम्

Unit IV

अथ सामान्यतः वक्तृबुद्धिविषयतावच्छेदक...प्रभृति सर्वपदशक्तौ सिद्धान्तावतरणम्

Unit V

सर्वपदशक्तौ सिद्धान्तावतरणप्रभृति विशेषकाण्डसमाप्तिं यावत्

Sub Code : AN0724
Subject : Vyutpattivādaḥ
(From Dvitiyā Kāraka Pratamā khaṇḍaḥ to Saptami Karaka)

Unit I

ज्ञानादिरूपसविषयकप्रभृति अधिशीङ्स्थासां कर्म इति पर्यन्तम्

Unit II

अधिशीङ्स्थासां कर्म इति प्रभृति द्वितीयाविभक्त्यन्तपर्यन्तम्

Unit III

कारकविभक्तितृतीयायाः इत्यारभ्य इत्थंभूतलक्षणेत्यनेनेति पर्यन्तम्

Unit IV

इत्थंभूतलक्षणेत्यनेनेत्यारभ्य चतुर्थीविभक्तिसमाप्तिः

Unit V

वृक्षात्पर्णं पतति इत्यारभ्य सप्तमीविभक्तिसमाप्तिः

Sub Code : AN0925A
Subject : Introduction to Computers & NLP

Unit – I

Introduction to Information Technology

Introduction to computers : Classification of computers – Block diagram –
Memory – I/O devices – Introduction to operating systems : Microsoft Windows –
Linux – Number & Character representation, ASCII, Unicode, Fonts

Unit – II

Introduction to Office automation

Documents Editor - Creating, Editing, Saving document – Formatting text –
Headers and footers – Tables – Mail merge.

Powerpoint presentation : Creating Viewing, editing saving
presentation – Tool bar
Spread sheets : Worksheets – Formatting – Functions – Charts
Database : Up to creating forms and queries

Unit – III

Creating and editing manuscript and pagemaker documents –
designing, ILEAP
Browser – Email and other applications
Web design
Introduction to HTML

Unit – IV

PROGRAMMING LANGUAGES

13. Language syntax & semantics
14. Logic – AND, OR & NOT – Boolean
15. Commands
16. Data structures
17. Loops
18. Text manipulation

Unit – V

Introduction to Natural Language processing
What is NLP?
Goals of NLP
History of NLP
Current trends and resources of NLP, Introduction to Sanskrit tools

Unit – VI

Advanced concepts of NLP

7. Morphology – generations & word analysis
8. Pre-parsing process – POS tagging – Chunker
9. Parsing

Sub Code : AN0925B
Subject : Nyāya Śāstra Itihāsa & Project

Unit I

न्यायदर्शनस्य लोकोपकारत्वम्

Unit II

न्यायकुसुमाञ्जलिन्यायदर्शनयोः महत्त्वम्

Unit III

अन्नभट्टकृतयः वैशेषिकदर्शनमहत्त्वम्

Unit IV

नव्यन्यायविकासः, तन्महत्त्वञ्च

Unit V

न्यायभाष्यकारवाचस्पतिमिश्रयोः चरितम्